

РЕЦЕНЗИЯ

ОТ

професор д-р Деян Евгениев Павлов

преподавател по „Оперно пеене с диригент“ в катедра „Музикално – сценични изкуства“ към Вокален Факултет и „Оперно – симфонично дирижиране“ в катедра „Композиция и Дирижиране“ към ТКДФ на Национална Музикална Академия „проф. Панчо Владигеров“ - София

на дисертационен труд за придобиване на образователна и научна степен „ Д о к т о р “, на тема: „ИСТОРИЯ НА СЪВРЕМЕННАТА ОПЕРА В КИТАЙ ОТ ЗАРАЖДАНЕТО НА ЖАНРА ДО ДНЕС – ПОДРОБЕН АНАЛИЗ НА НАЙ-ЗНАЧИМИТЕ ОПЕРИ ОТ ПЕРИОДА”

Автор - Тяндзь Тян

Научен ръководител: доц. д-р Пламен Първанов

**- Катедра „Класическо и поп и джаз изпълнителско изкуство”
Факултет „Музикална педагогика“ -АМТИ „проф.Асен Диамандиев”
- Пловдив**

- Професионално направление 8.3 Музикално и танцово изкуство**
- Докторска програма „Музикознание и музикално изкуство”**

Образование

През 2011 г. Тяндзь Тян е приета Колежа за музика на провинция Фудзиен (професионални курсове и творчески курсове). Завършва висше музикално образование, степен бакалавър в Катедра по музика към Университет Сямън. Печели награда „Отличен абсолвент“. От 2016 до 2018 г. е приета със стипендия и се обучава в Manhattan School of Music в САЩ със специалност вокална музика при известното сопрано Джоан Патноуд. По време на обучението си в Manhattan School of Music, тя печели „Почетна позиция“ награда за академични постижения. От 2020 г. до 2024 г. е докторант в Академията за музикално, танцово и изобразително изкуство „Проф. Асен Диамандиев“ в Пловдив по програма „Музикознание и музикално изкуство“ и от април 2024 г. е отчислена с право на защита.

Награди:

Вокална музика - Юни 2021 г. Трето награда в професионалната категория на "Онлайн международен вокален конкурс" на Парижката художествена асоциация, Франция. Декември; 2020 г. Втора награда в Китайската дивизия на Международния оперен конкурс в Ню Йорк (класира се за Азиатския полуфинал). 12.12.2020 г. Сребърен медал в категорията по белканто на 5-то вокално състезание „Златна камбанка“ на провинция Фудзиен. 2019 г. Награда за изключително пеене във финала на "Азиатски международен вокален конкурс".

Клавирно изкуство - Печели първото място в категорията за професионално изпълнение, дивизия Фудзиен е на 4-тото издание на „Hong Kong International Piano Open“ през 2013 г. и първото място на финалите в Хонконг.

Изпълнителски опит - Февруари-април 2018 г. Участва в Outreach Opera Project на Manhattan School of Music в Ню Йорк и изпълнява ролята на Кралицата на нощта в английската версия на операта „Вълшебната флейта“. Представянето ѝ е високо оценено в уебсайта на операта: „Тяндзъ Тзян беше неотразима като „кралица на нощта“ в изпълнението на най-популярната ария на героинята в съкратената версия, заставайки с авторитет в сюжета на историята.“ Тя се представя в седем концерта в Ню Йорк, изпълнявайки тази роля.

Юли-август 2018 г. Участва като оперна певица към Международната академия за лирика в Италиански летен спектакъл- представление в Театро Виченца, Италия.

- Юни-юли 2019 г. Участва като оперна певица (единствен представител на Китай в този проект през 2019 г.) в лятната програма за представления на Manhattan Opera Studio в Съединените щати. Изпълнява ролята на Кралицата на нощта в оригинала на немската опера „Вълшебната флейта“ в Националният оперен център.

През юли 2019 г. тя изпълнява арията на героинята Манон в операта „Манон“ на концерта за арии на MOS Opera Gala в Карнеги Хол в Ню Йорк. Преминава селекцията на Берлинската оперна академия, престижна оперна програма в

музикалните среди. В лятната оперна програма за 2019 г., тя изпълнява ролята на Церлина в операта „Дон Жуан“ в Делфи. Оперният спектакъл е режисиран съвместно от Питър Леонард, диригент на Нюйоркския филхармоничен оркестър, Том Селигман, диригент на Кралската опера, Памела Армстронг, известното сопрано на Метрополитън Опера Хаус, и Рикардо Тамура, известният тенор на Метрополитън Опера.

Професионален опит

В продължение на три години, от септември 2019 г. до юни 2022 г. работи като външен преподавател по вокална музика в Университет Миннан, преподавайки класове по вокална музика и в професионално избираемия курс „Изучаване на езика на пеенето“. По време на трите години на преподаване във Фудзиенския педагогически университет тя е добре приета и учениците ѝ отбелязват голям напредък. Процентът на нейните студенти, преминали успешно приемните изпити за следдипломна квалификация, е 100%, като те се обучават за получаване на магистърски степени в местни и чуждестранни университети- Университет Фудзиен, Университет Дзимей, Университет Цюанджоу, Университет Уънжоу, Университет Цинхай и др. От септември 2019 г. до юни 2020 г. тя работи като външен преподавател по музикална теория и обучение по пеене и слух в гимназиалния клас на Музикалната консерватория в Сямън, преподавайки на студенти по инструментална музика. Получава висока оценка за тази дейност.

Авторски творби

1. Композира китайска художествена песен в белканто стил „Копнеж по дома“ и английските художествени песни „Сляпа любов“ и „Изпълни класът ми с любов“.
2. Композира струнен квартет „Последствие“.
3. Композира цикъла "Мемоарите на един мъртвец" (пиано/виолончело/виола/флейта).
4. Композира хоровата песен „Музиката ни събира заедно“.
5. Създава филмови тематични песни и интерлюдии за творбите „Зимна люлка“ и „Поemi за наследството“, представени на Студентският фестивал за

късометражни филми. Композира модерната песен „Разстояние“. Създава мултимедийният проект „Дух“.

ПРИНОСИТЕ на дисертационния труд на Тяндзъ Тян са:

Предложена е класификация на китайската опера:

В научната литература по история на китайската музика не липсват анализи на конкретни китайски оперни произведения, но не са достатъчно изследванията, посветени на систематична класификация на китайските опери въз основа на музикалния материал, тематиката, техниката на композиране и други аспекти. В настоящия дисертационен труд китайските опери внимателно са разгледани и подложени на категоризация, като са представени таблично видове опери през отделните периоди и са подложени на анализи подходящи примери от представителни произведения. Специално оперните творби през XXI в. са многобройни, разнообразни, включват доста трансгранични елементи и са трудни за класифициране; в този смисъл дисертацията е опит за проправяне на нови пътища към научната и справочна литература.

Представен е оперен материал с максимална подробност

Изследователите на китайската опера разполагат с голямо количество материали за творби от XX в., но оперите от началото на XX в. досега са впечатляващо количество и с най-различен произход: оперни театри, висши училища, държавни или частни изпълнителски учреждения, произведения на автори от независимия културен сектор, професионалисти или любители от най-различни краища на страната – всички тези обстоятелства затрудняват събирането на изследователски материал. Освен това, заради проблеми с авторските права, е трудно да се сдобием с видео материалите и цялостните партитури на оперите през новия век, което прави особено трудно тяхното анализиране и класифициране. Настоящият Дисертационен труд е следствие от множество проведени срещи и разговори с композитори и музиканти за получаване на информация за творбите, нотни, видео, аудио и др. материали за постигане на изчерпателност в изложените данни, и коректността на класификацията.

Демонстрирана е еволюцията на художествените елементи в китайската опера

Детайлно са изброени сюжетните теми, музикалният материал и начините на пеене в оригиналните китайски опери през различните периоди, като са проследени промените и развитието на художествените елементи от простота към сложност и от монотонност към разнообразие.

Направена е характеристика и съпоставка на съответните периоди

Анализирани и обобщени са особеностите на китайските оригинални опери през отделните периоди с оглед на различни аспекти като музикален материал, сюжет и тематика, изразни форми и техника на композиране като акцентът е поставен върху новаторството и напредъка в сравнение с предходния период.

Извършен е сравнителен анализ между различните категории и видове опера

Направеното сравнително изследване между операта и другите художествени форми от един и същи период разкрива как те влияят на подходите при създаването и изграждането на стилистиката на китайската опера; посочени са характеристиките и разликите между двете основни творчески направления в операта: китайската национална опера и операта от западен тип; отбелязан е техническият подход за включване на материал от традиционните китайски драми в китайската национална опера и общите черти със западната опера.

Извършен е съпоставителен анализ на оперите от един и същи тип през различни периоди на развитие

Съпоставени са проявите на новаторство в подбора на музикални изразни средства, музикалната форма и структура и композиционната техника в опери от един и същи тип през различни периоди, както и еволюцията, съотношението и развитието им от ранния период на оформяне до периода на разцвет на китайската опера.

Анализирани са връзките между китайската и западната опера

Разгледано е влиянието на западната опера върху създаването на китайски оперни произведения и познанието, до което китайската опера достига; изяснени са разликите между китайските и западните опери.

Обобщени са характерните черти на китайската опера. Очертани са тенденциите за бъдещото развитие и са дадени предложения.

Дисертационният труд „История на съвременната опера в Китай от зараждането на жанра до днес – подробен анализ на най- значимите опери от периода” се състои от Увод, Пет Главни Глави, Заключение, Приноси и Научни публикации по темата на дисертационния труд.

Обзор на научната литература по темата.

Подробното търсене и преглед в трите база данни: на Китайската национална библиотека, Duxiu Chinese, библиотека, Duxiu Chinese Academic Search и Chaoxing Electronic Books с параметри на търсене „китайска опера“ откри над 300 научни публикации за тридесетгодишния период от издадения през 1990 г. „Сборник за китайското оперно изкуство“ до 2023 г. От тях 42 теоретични заглавия се отнасят до „анализ на оперното произведение“ и „анализ на изпълнението“, над 160 са оперни партитури и сборници, а другите свързани публикации наброяват 106. При търсене в база данни като CNKI, Wanfang Database, Web of Science и China National Knowledge Infrastructure Document Analysis Platform, към април 2024 г. общият брой на документите, свързани с китайската опера достига 2918, включително 2709 на китайски език (1734 статии в академични списания и вестници, 231 магистърски тези или дисертации, 509 сборника от конференции, 6 книги) и 209 заглавия на чужди езици.

Актуалност на темата

Изводите от подробното проучване на научната литература сочат, че изследванията на китайска опера са в следните две основни направления:

- ① Проучвания на развитието на китайската опера от чисто историческа гледна точка. Този тип разработки концентрират вниманието си върху времето и обстоятелствата около създаването на оперната творба, кратка характеристика на музиката в нея и ситуацията със сценичната ѝ реализация;
- ② Изследвания, свързани с изпълненията на китайски опери, които се фокусират главно върху начините и формите на вокално-сценичното им пресъздаване.

Мотивация за избор на тема

Въпреки че като жанр операта произхожда от Запада, в процеса на нейното *китаизиране* неуморните усилия на няколко поколения творци водят до превръщането на китайската оригинална опера в комплексна художествена форма, съчетаваща китайски и некитайски характеристики, и функционираща като един от важните проводници на китайската и западната музика, изкуство и култура. Задълбоченото проучване на едновековната история на китайската оригинална опера и Настоящото изследване е мотивирано от стремежа китайското оперно изкуство да продължи да процъфтява и китайската опера да заема подобаващото си място на световната оперна сцена. За реализирането на този стремеж трябва да се работи усилено, изследвайки закономерностите в развитието на китайската опера, и по този начин да се предначертае най-подходящият път за нейното развитие. Тези обстоятелства обуславят мотивацията за избора на тема и значението на настоящото изследване.

Обект

на настоящото изследване е китайската опера от зараждането ѝ до днес и в частност най-значимите опери от различните етапи на развитие на жанра.

Предмет на изследването е историческото развитие и обстоятелствата при формирането на особеностите на най-значимите китайски опери през отделните периоди. Проучване на влиянието им върху облика на съвременната китайска опера от различни гледни точки.

Цели:

- Да се проследи еволюцията на китайската опера; Да бъдат класифицирани и систематизирани нейните разновидности от гледна точка на драматургичното изграждане (музикален материал, тематика, композиционна техника и др.); Опит за проследяване на предпоставките за бъдещото развитие на жанра и авторски предложения за популяризирането му.

Задачи:

- Да се открият особеностите на оригиналните опери през отделните периоди от различни аспекти и да са представени нагледно трансформациите и еволюцията на художествените компоненти от прости към сложни и от еднообразие към многообразие.
- Проучване на историческия процес по създаване на китайската оригинална опера от най-ранните години до зрелия период, от неуверените първи стъпки до разцвета ѝ.
- С помощта на метода на сравнителния анализ да се проследят напредъкът и новаторството във всеки период в сравнение с предходния.
- Сравнение на опери от една и съща разновидност; Съпоставяне на различни видове китайски опери.
- Проследяване на закономерностите в развитието на китайската опера.
- Прогнози за тенденциите на бъдещото развитие на китайското оперно творчество и съставяне на авторски предложения, които биха могли да предизвикат внимание не само с оглед развитието на китайската опера, но и в полза на международния музикален и културен обмен.

Методи на изследване.

Използваните изследователски методи включват: преглед на научната литература статистически анализ, изследване на случаен принцип, сравнително изследване, индуктивен метод, лични посещения на културни среди и срещи с творци за по-задълбочено проучване на историческото развитие, тематиката, музикалните характеристики и т.н. на оригиналните китайски опери и систематизиране на процеса на развитие и характеристиката на китайските оригинални опери, както и представяне на лични авторски възгледи и размишления за бъдещите тенденции в китайското оперно творчество.

Научни публикации по темата на Дисертационния труд – кандидатката представя три източника, в които е публикувала статии свързани с темата на труда и.

ПЪРВА ГЛАВА проследява навлизането на традиционната западна опера в Китай и разглежда причините за трудните ѝ първи стъпки на китайска почва. Прави се преглед на творческите търсения на китайските композитори и опитите им да съчетават китайски и западни музикални елементи (например в училищните песни и кратките лирически драми).

ВТОРА ГЛАВА запознава с видовете опери по време на Антияпонската война и представя анализ на художественото значение, музикалния материал, музикалната форма и вокалния стил в първата китайска опера „Белокосата девойка“. Извършва се класификация на китайските оригинални опери от военния период до основаването на Китайската народна република с оглед типа сюжет и музикалния материал, придружени с анализ на най-съществените качества на представителните произведения. В обобщен вид са съпоставени китайската опера през ранния ѝ период и другите театрални форми по същото време и е проучено влиянието им върху поемането на оперното творчество по пътя на неговото *китаизиране*.

ТРЕТА ГЛАВА описва състоянието на китайската опера в политическия контекст на „Културната революция“, подробно анализира художественото значение и музикалните качества на „Легенда за червения фенер“. Изброени са представителните произведения през периода на застой и е направено обобщение за техните разновидности, музикален материал и нововъведения.

ЧЕТВЪРТА ГЛАВА проследява развитието на китайската опера от 1980 до 2000 г., групирайки произведенията от този период в три основни категории според тематиката (с примери от съответните категории, пояснения за художествената им концепция и творческите тенденции във всяка категория).

ПЕТА ГЛАВА разглежда развитието на китайската опера от 2000 г. до 2023 г., извежда шестте основни типа опери в този период на разцвет и прави детайлна класификация според типологията, музикалните теми и др. обяснява художествената концепция на всеки тип опера и тематиката, посочва съответните представителни заглавия и т.н.

ЗАКЛЮЧЕНИЕТО обобщава развитието на оригиналните китайски опери и очертава различните типове опери, сюжетните теми, музикалният материал и начините на пеене през различни периоди. Допълнително се анализират разликите между китайските национални опери и тези по образец на западната опера, както и влиянието им върху историята на китайското оперно изкуство. Предложени са прогнози на базата на проучените до момента предпоставки за бъдещите тенденции на развитие на китайското оперно творчество и е представена личната гледна точка и идеи на автора относно тях. Всяка отделна глава от Дисертационния труд Всяка отделна глава от Дисертационния труд съдържа таблица, която представя систематично по категории еволюцията и разновидностите на китайската опера за съответния период от нейното развитие от зараждането и до наши дни.

Запознавайки се с настоящият труд и оценявайки с каква задълбоченост е работила кандидатката и колко многобройни материали, интервюта и лични разговори са използвани намирам, че дисертационния труд е необходим, за проникновенното разбиране на същността и оригиналността на китайската опера.

С убеждение предлагам на научното жури да присъди образователната и научна степен „доктор“ на Тяндзъ Тя.

26.06.2024г.

професор д-р ДЕЯН ПАВЛОВ

